

เปิดพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง ของผู้รับชมโทรทัศน์ในรอบปี 2563

จากข้อมูลการรับชมโทรทัศน์รายวัน (เฉลี่ยรายเดือน) จากทุกโครงข่าย¹ ในรอบปี 2563² (ภาพที่ 1) พบว่า ผู้ชมทั่วประเทศมีแนวโน้มที่ใช้ระยะเวลาในการรับชมรายการโทรทัศน์เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงไตรมาสที่ 2 ที่มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระยะเวลาที่ใช้ในการรับชมโทรทัศน์ที่ชัดเจนกว่าช่วงเวลาเดียวกันของปี 2562 โดยเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นถึงร้อยละ 5.37 และเมื่อพิจารณาในส่วนของผู้ชมโทรทัศน์เฉพาะผ่านโครงข่ายดิจิทัลภาคพื้นดิน (ภาพที่ 2) ในปี 2563 เปรียบเทียบกับปี 2562 พบว่า ระยะเวลาที่ผู้ชมใช้ในการรับชมทุกไตรมาสเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยคิดเป็นร้อยละ 1.81 (ไตรมาสที่ 1) 6.94 (ไตรมาสที่ 2) 1.80 (ไตรมาสที่ 3) และ 2.68 (ไตรมาสที่ 4) ตามลำดับ นอกจากนี้ ข้อมูลระดับรายเดือนยังพบว่า ผู้ชมโทรทัศน์ผ่านโครงข่ายดิจิทัลภาคพื้นดิน ใช้เวลาในการรับชมมากที่สุดในเดือนเมษายนและเดือนตุลาคม 2563 เฉลี่ย 4 ชั่วโมง 2 นาที และ 3 ชั่วโมง 58 นาที ตามลำดับ ซึ่งมีพฤติกรรมคล้ายคลึงกับการรับชมโทรทัศน์ในทุกโครงข่ายที่ผู้ชมใช้เวลาในการรับชมมากที่สุดในช่วงเดือนเดียวกัน³ อย่างไรก็ตาม ในช่วงยุคความปกติใหม่ (New Normal) ในไตรมาสที่ 3 กลับพบว่า ผู้ชมใช้ระยะเวลาในการรับชมโทรทัศน์ลดลงจากช่วงก่อนหน้า ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการประกาศมาตรการผ่อนคลายเป็นลำดับ⁴ ของภาครัฐ และประชาชนเริ่มกลับไปทำงานในออฟฟิศและใช้ชีวิตนอกบ้านมากขึ้น

ทั้งนี้ จะเห็นได้ชัดว่า ระยะเวลาในการรับชมโทรทัศน์ในช่วงไตรมาสที่ 2 ของปี 2563 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งการรับชมโทรทัศน์จากทุกโครงข่ายและการรับชมโทรทัศน์เฉพาะผ่านโครงข่ายดิจิทัลภาคพื้นดิน ซึ่งในช่วงไตรมาสที่ 2 ตรงกับช่วงเวลาของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 รวมถึงช่วงเวลาที่หน่วยงานต่างๆ ใช้มาตรการให้พนักงานทำงานที่บ้าน (Work from Home) เพื่อตอบสนองแนวทางและนโยบายของรัฐในการป้องกันและสกัดกั้นการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส

¹ เป็นการรับชมของผู้ชมทั่วประเทศทั้งโทรทัศน์ภาคพื้นดินระบบดิจิทัล และโทรทัศน์ในระบบเคเบิลและดาวเทียม

² สถานการณ์ไวรัสโควิด-19 (COVID-19) ได้เริ่มต้นขึ้นตั้งแต่ต้นปี 2563 ซึ่งประเทศไทยเริ่มพบผู้ติดเชื้อโควิด-19 รายแรกในช่วงกลางเดือน ม.ค. 2563 และส่งผลกระทบต่อเนื่อง ทั้งนี้ บทความฉบับนี้จะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ช่วงเวลาหลัก คือ **ช่วงไตรมาสที่ 1** เดือน ม.ค.-มี.ค. 2563 ซึ่งเป็นช่วงก่อนที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 จะเกิดขึ้น (Pre Covid-19) **ช่วงไตรมาสที่ 2** เดือน เม.ย.-มิ.ย. 2563 ซึ่งเป็นช่วงที่การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (Covid-19) เกิดขึ้นอย่างชัดเจน เนื่องจากตามรายงานของกรมควบคุมโรค มีจำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโควิด-19 สะสมเกิน 1,000 ราย **ช่วงไตรมาสที่ 3** เดือน ก.ค.-ก.ย. 2563 ซึ่งเป็นช่วงที่เริ่มปรับวิถีชีวิตเข้าสู่ยุคความปกติใหม่ (New Normal) แบบชั่วคราว และ**ช่วงไตรมาสที่ 4** เดือน ต.ค.-ธ.ค. 2563 ซึ่งเป็นช่วงที่ปรับวิถีชีวิตเข้าสู่ยุคความปกติใหม่แบบระยะยาว (Next Normal)

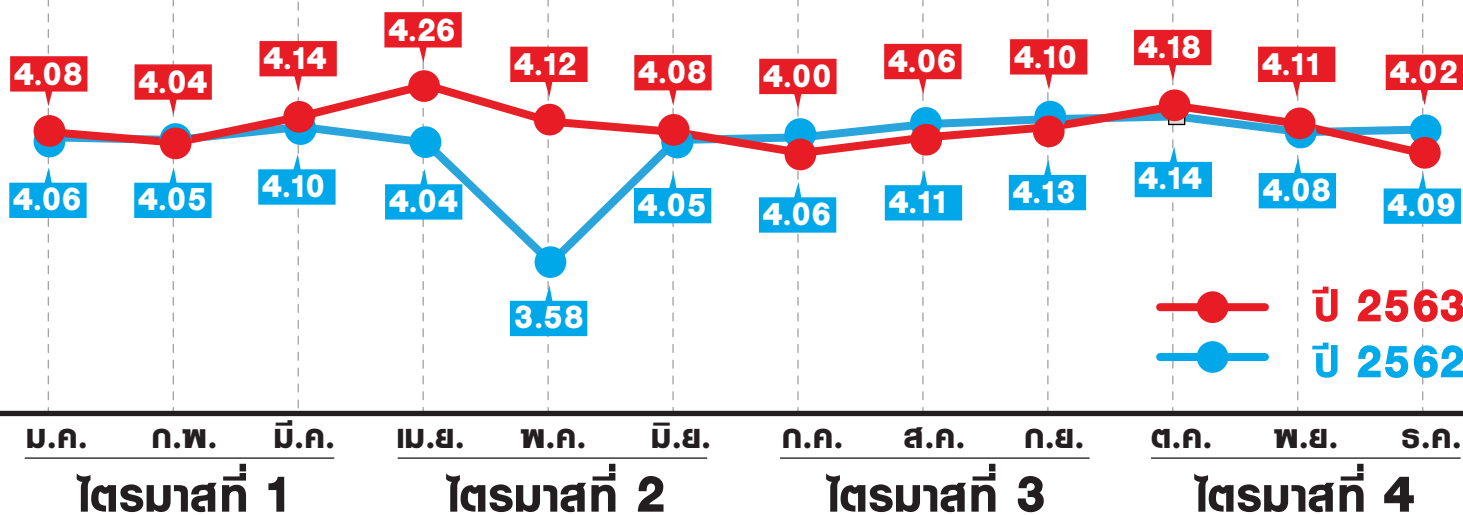
³ ผู้ชมโทรทัศน์ทุกโครงข่ายใช้เวลาในการรับชมมากที่สุดในเดือน เม.ย. และเดือน ต.ค. 2563 เฉลี่ย 4 ชั่วโมง 26 นาที และ 4 ชั่วโมง 18 นาที ตามลำดับ

⁴ ในช่วงไตรมาสที่ 3 ปี 2563 ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 มีการประกาศมาตรการผ่อนปรนระยะที่ 4 (วันที่ 15 มิ.ย. 2563) และระยะที่ 5 (วันที่ 1 ก.ค. 2563)

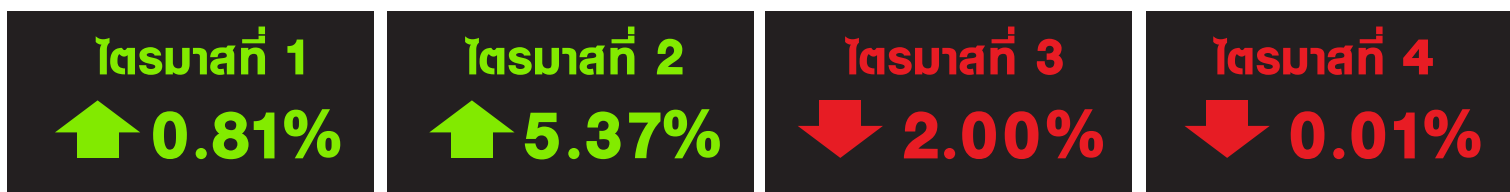
ภาพที่ 1

ระยะเวลาที่ใช้ในการรับชมโทรทัศน์รายวัน (เฉลี่ยรายเดือน) ทุกโครงข่าย (ทั่วประเทศ)

หน่วย : ชั่วโมง.นทก

เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลง ระหว่างปี 2563 และ ปี 2562

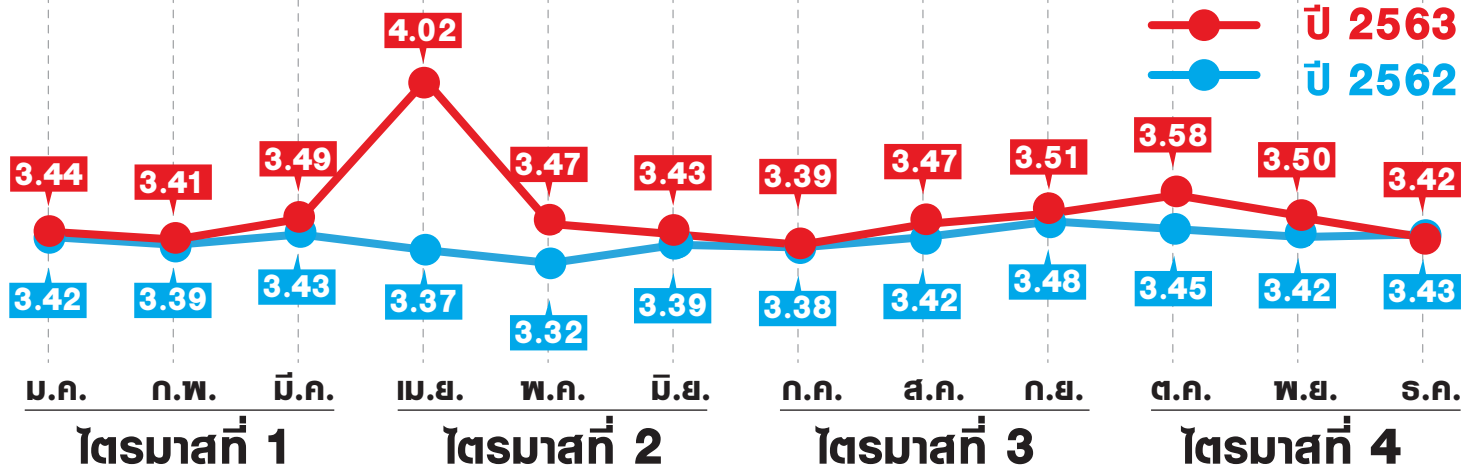

ที่มา : Nielsen

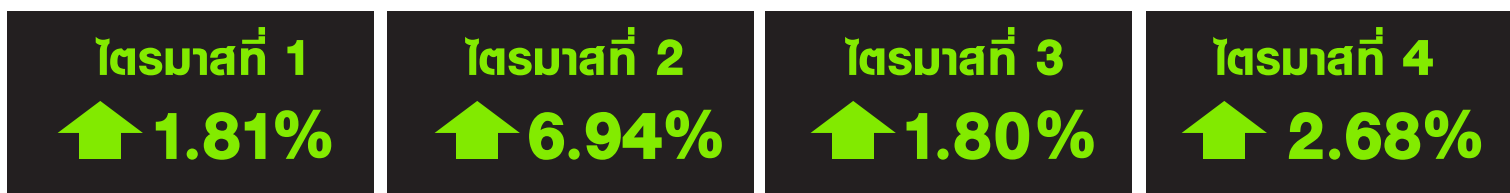
ภาพที่ 2

ระยะเวลาที่ใช้ในการรับชมโทรทัศน์รายวัน (เฉลี่ยรายเดือน) ผ่านโครงข่ายดิจิทัลภาคพื้นดิน (ทั่วประเทศ)

หน่วย : ชั่วโมง.นทก

เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลง ระหว่างปี 2563 และ ปี 2562

ที่มา : Nielsen

เป็นที่น่าสนใจว่า เมื่อเปรียบเทียบการรับชมโทรทัศน์รายวัน (เฉลี่ยรายเดือน) ตามเขตพื้นที่ (ภาพที่ 3 และ 4) พบว่า ระยะเวลาที่ใช้ในการรับชมเฉลี่ย (ทั้งการรับชมโทรทัศน์ทุกโครงข่าย และการรับชมโทรทัศน์ผ่านโครงข่ายดิจิทัลภาคพื้นดิน) ของเขตพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑลสูงกว่าเขตพื้นที่ต่างจังหวัด อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วงไตรมาสที่ 2 ของปี 2563 ที่ระยะเวลาในการรับชมในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑลเพิ่มขึ้นเทียบกับในช่วงเวลาเดียวกันของปี 2562 มากกว่าถึงร้อยละ 10 (ร้อยละ 10.13 สำหรับโทรทัศน์ทุกโครงข่าย และร้อยละ 10.51 สำหรับโทรทัศน์ผ่านโครงข่ายดิจิทัลภาคพื้นดิน) อย่างไรก็ตาม ในเขตพื้นที่ต่างจังหวัดมีการเปลี่ยนแปลงระยะเวลาการรับชมมากขึ้นเพียงเล็กน้อย หรือเพียงร้อยละ 4.33 สำหรับการรับชมโทรทัศน์ทุกโครงข่าย และร้อยละ 5.34 สำหรับการรับชมโทรทัศน์ผ่านโครงข่ายดิจิทัลภาคพื้นดิน

เมื่อพิจารณาข้อมูลสถิติระดับรายเดือนพบว่า ในเดือนเมษายนและเดือนตุลาคม 2563 ผู้ชมโทรทัศน์ทุกโครงข่ายใช้เวลาในการรับชมมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล ใช้เวลาชมเฉลี่ย 5 ชั่วโมง 59 นาที และ 5 ชั่วโมง 29 นาที ตามลำดับ ส่วนพื้นที่ต่างจังหวัดใช้เวลาชมเฉลี่ย 4 ชั่วโมง 10 นาที และ 4 ชั่วโมง 6 นาที ตามลำดับ เช่นเดียวกันนั้น ผู้ชมโทรทัศน์ผ่านโครงข่ายดิจิทัลภาคพื้นดิน ก็ใช้เวลาในการรับชมมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในช่วงเวลาเดียวกัน โดยพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑลใช้เวลาชมเฉลี่ย 5 ชั่วโมง 25 นาที (เดือนเมษายน 2563) และ 5 ชั่วโมง 3 นาที (เดือนตุลาคม 2563) ส่วนพื้นที่ต่างจังหวัดใช้เวลาชมในเดือนเมษายน และตุลาคม 2563 เฉลี่ย 3 ชั่วโมง 47 นาที เท่ากัน

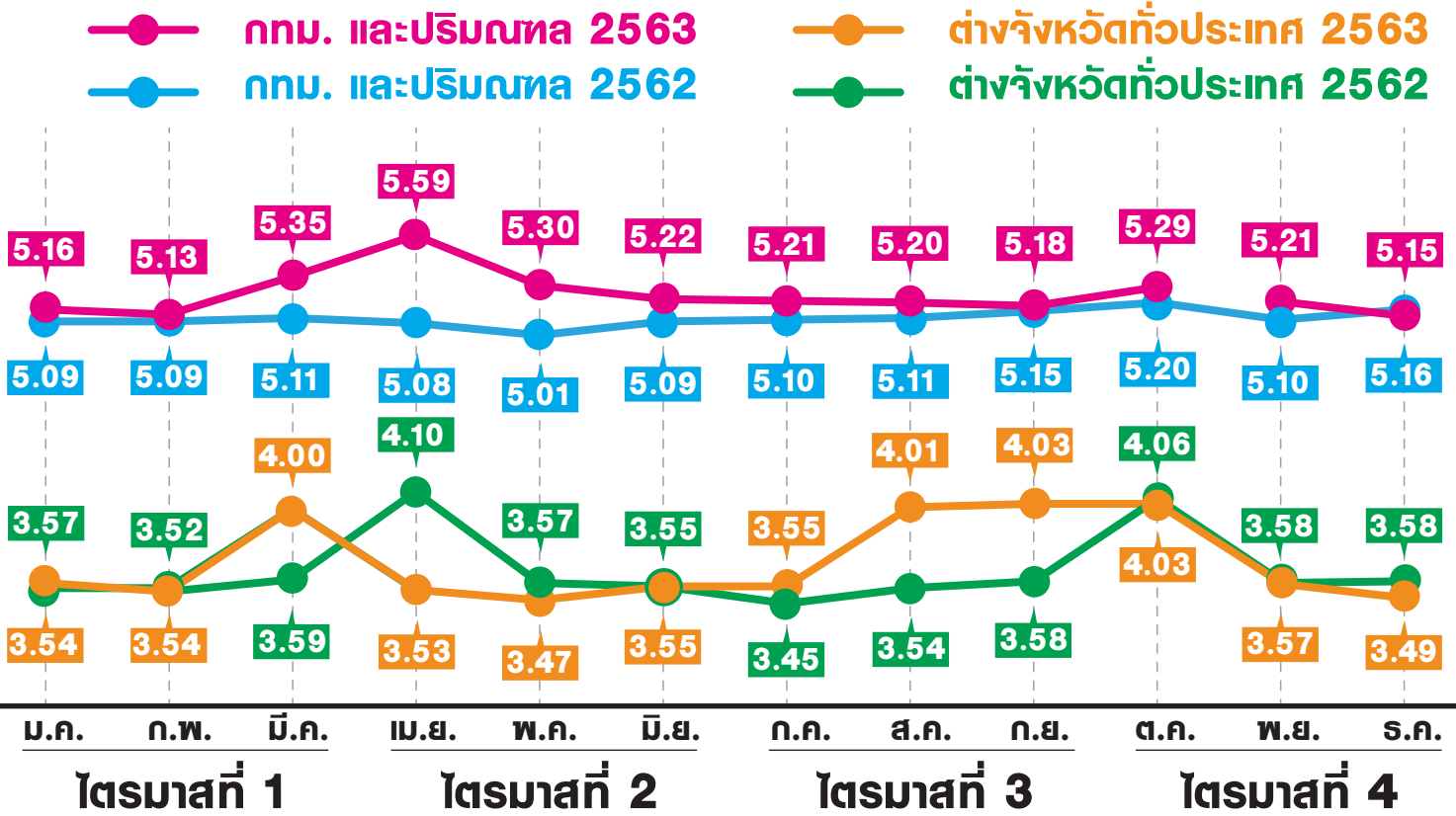
จากข้อมูลการรับชมโทรทัศน์ในรอบปี 2563 อาจสรุปได้ว่า ผู้ชมมีแนวโน้มใช้ระยะเวลาในการรับชมโทรทัศน์เพิ่มสูงขึ้น โดยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในเดือนเมษายน และเดือนตุลาคม เนื่องจากประชาชนมีความสนใจและเฝ้าติดตามข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์โควิด-19 และสถานการณ์การชุมนุมใหญ่ทางการเมือง⁵ อย่างไรก็ตาม ในช่วงยุคความปกติใหม่ในไตรมาสที่ 4 พบว่า ผู้ชมมีแนวโน้มที่จะรับชมโทรทัศน์ลดลง เนื่องจากรัฐบาลเริ่มมีมาตรการผ่อนคลายเป็นผลให้ประชาชนสามารถกลับไปทำงานที่ออฟฟิศ และใช้ชีวิตนอกบ้านมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ต่างจังหวัดหลายพื้นที่ที่มีแนวโน้มรับชมโทรทัศน์ลดลงในไตรมาสที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสาเหตุหลักเกิดจากสภาพอากาศที่ค่อนข้างแปรปรวน เช่น มีฝนตกหนัก รวมถึงการประสบกับภัยธรรมชาติอย่างอุทกภัย ส่งผลให้ระยะเวลาในการรับชมโทรทัศน์ของผู้ชมในพื้นที่ต่างจังหวัดปรับตัวลดลงมากกว่าระยะเวลาการรับชมโทรทัศน์ของประชาชนในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล

⁵ เนื่องมาจากการชุมนุมใหญ่ของกลุ่มคณะราษฎรที่เริ่มต้นในวันที่ 14 ต.ค. 2563 รัฐบาลจึงประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในพื้นที่กรุงเทพฯ ในช่วงวันที่ 15-22 ต.ค. 2563

ภาพที่ 3

ระยะเวลาที่ใช้ในการรับชมโทรทัศน์รายวัน (เฉลี่ยรายเดือน) ทุกช่องทาง (แบ่งตามพื้นที่)

หน่วย : ชั่วโมง.นาที

เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลง ระหว่างปี 2563 และ ปี 2562

ไตรมาส	กทม. และ ปริมณฑล	ต่างจังหวัด ทั่วประเทศ
ไตรมาสที่ 1	↑ 3.88%	↓ 0.25%
ไตรมาสที่ 2	↑ 10.13%	↑ 4.33%
ไตรมาสที่ 3	↑ 2.24%	↓ 2.93%
ไตรมาสที่ 4	↑ 1.90%	↓ 0.42%

รับชมเฉลี่ย (ม.ค.-ธ.ค. 63)

กทม. และ
 ปริมณฑล

ต่างจังหวัด
 ทั่วประเทศ

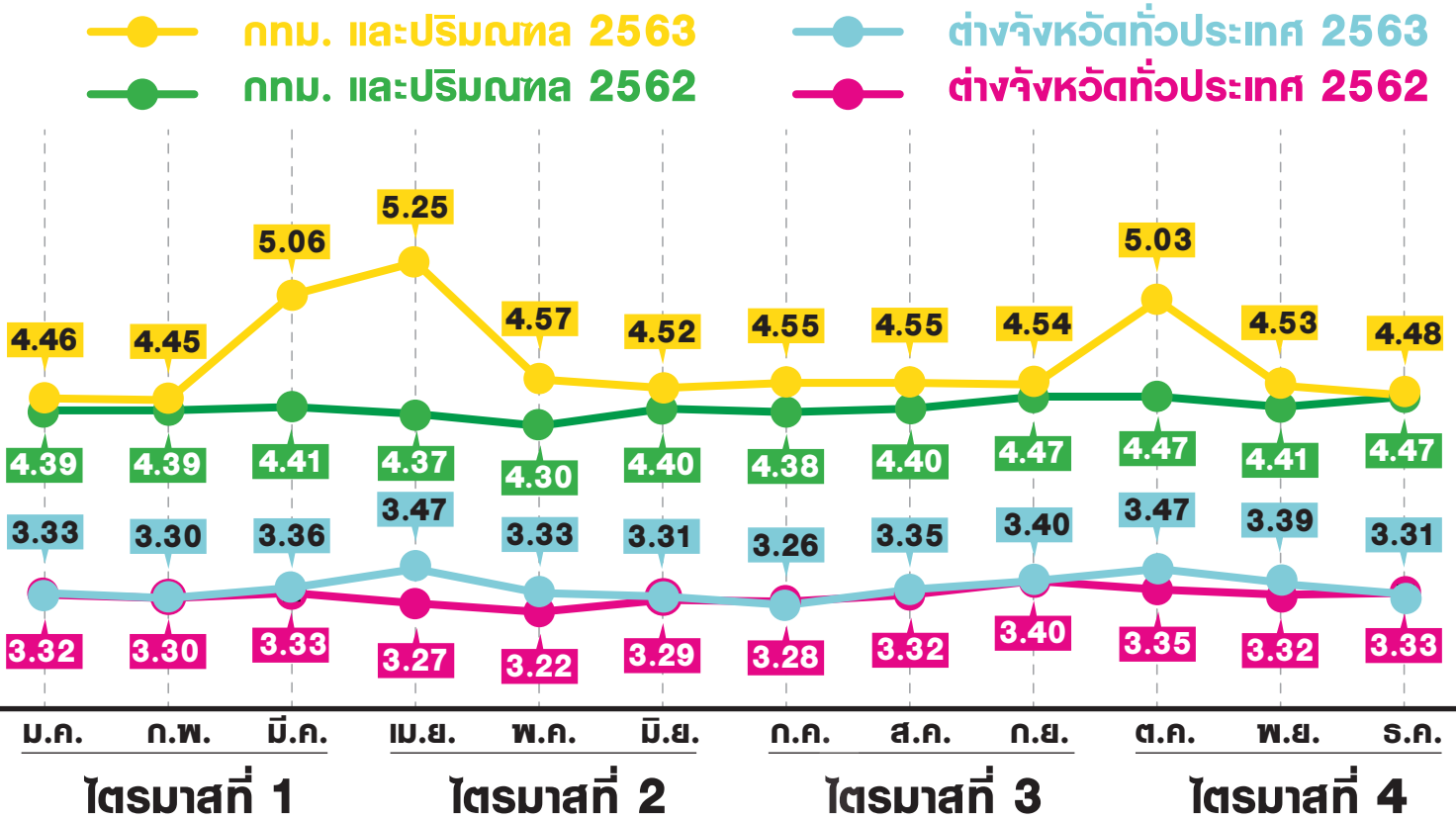

ที่มา : Nielsen

ภาพที่ 4

ระยะเวลาที่ใช้ในการรับชมโทรทัศน์รายวัน (เฉลี่ยรายเดือน)
ผ่านโครงข่าย**ดิจิทัลภาคพื้นดิน** (แบ่งตามพื้นที่)

หน่วย : ชั่วโมง.นาที

เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลง
ระหว่างปี 2563 และ ปี 2562

ไตรมาส	กทท. และปริมาณทล	ต่างจังหวัดทั่วประเทศ
ไตรมาสที่ 1	↑ 4.29%	↑ 0.61%
ไตรมาสที่ 2	↑ 10.51%	↑ 5.34%
ไตรมาสที่ 3	↑ 4.61%	↑ 0.52%
ไตรมาสที่ 4	↑ 3.51%	↑ 2.82%

รับชมเฉลี่ย
(ม.ค.-ธ.ค. 63)

กทท. และปริมาณทล

ต่างจังหวัดทั่วประเทศ

ที่มา : Nielsen